

Lääne maakonnas, Lääne-Nigula vallas, Ubasalu külas, Kangru-Uuetoa kinnistu (kinnistu nr 105632; katastritunnus 34201:001:0191) eraldisel 9 lageraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes Reinu-Einari Osaühing volitatud esindaja Einar Pärnpuu 20.05.2024 esitatud metsateatisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ otsustab Keskkonnaamet:

1.1. Jätta algatamata Lääne maakonnas, Lääne-Nigula vallas, Ubasalu külas, Kangru-Uuetoa kinnistu (kinnistu nr 105632; katastritunnus 34201:001:0191) eraldisel 9 lageraie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2. Kavandatud raie registreerimisel eraldisel 9 arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1 Raietöid metsise elupaigas (sh metsamaterjali kokkuvedu) tohib teha 16. juulist 31. märtsini.

1.2.2. Veekaitsevööndis on keelatud uuendusraie (v.a. aegjärgne raie) ning alusmetsa ja põõsarinde eemaldamine.

1.2.3. Keelatud on raidmete jätmine veekaitsevööndisse ja veekogusse.

1.2.4. Keelatud on mootorsõidukitega kallaste kahjustamine, veekogust läbisõitmine ja rööbaste tekitamine.

1.3. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnaamet teavitab KMH algatamata jätmise otsusest 14 päeva jooksul Ametlikes Teadeannetes.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. Osaühing Reinu-Einari Osaühing volitatud esindaja Einar Pärnpuu esitas 20.05.2024 Keskkonnaametile metsateatis, millega kavandab Kangru-Uuetoa kinnistul (kinnistu nr 105632; katastritunnus 34201:001:0191; edaspidi *Kangru-Uuetoa kinnistu*) eraldisel 9 (0,47 ha) lageraie hinnangulise mahuga (88 tm). Metsateatis on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris vastavalt numbri 50001012332 all. EELIS (edaspidi *EELIS*) andmetel kavandatud tööala piirneb Marimetsa-Õmma loodus- ja linnuala ning Marimetsa looduskaitseala Marimetsa sihtkaitsevööndiga.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJSi § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja

4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJSi § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJSi § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJSi § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJSi § 6¹ lõige 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Kinnistul kavandatakse lageraiet eraldisel 9 0,47 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht 88 tm. Lageraiet tehakse, et võimaldada metsa uuendamist või uuenemist.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Kinnistu asub Lääne maakonnas, Lääne-Nigula vallas. Kavandatud raie jääb alale, kus kehtib 2022. aastal kehtestatud Lääne-Nigula valla üldplaneering, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raiete käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja¹ §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustuspriirkonnas. Kavandatud raiete mõjualas (30 m) on kavandatud harvendusraie eraldisel 7 (0,42 ha) ja lageraie eraldisel 6 (0,3 ha). Raiega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raialal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Eraldis 9 asub tarna-angervaksa kasvukohatüübis ja eraldisel kasvab kuuse enamusega küps puistu.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raietest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raie läbi viiakse. Raie langiga piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, raie ei paikne märgalal, alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Kavandatav raieala asub Silgi oja kalda piiranguvööndis ja kattub osaliselt Silgi oja veekaitsevööndiga. Looduskaitseaduse § 37 lõike 2 kohaselt on kalda piiranguvööndis asuvate metsade kaitse eesmärk vee ja pinnase kaitsmine ja puhketingimuste säilitamine. Veeseaduse § 118 lõike 1 kohaselt on veekaitsevööndi eesmärk vältida veekogu kalda või ranna erosiooni või hajuheidet. Tulenevalt veeseaduse § 119 punktist 2 ning keskkonnaministri 11.08.2017 määruse nr 28 § 4 lõikest 2 tuleb raietööde tegemisel järgida järgmisi tingimusi:

1. Veekaitsevööndis on keelatud uuendusraie (v.a. aegjärgne raie) ning alusmetsa ja põõsarinde eemaldamine;
2. Keelatud on raidmete jätmine veekaitsevööndisse ja veekogusse;
3. Keelatud on mootorsõidukitega kallaste kahjustamine, veekogust läbisõitmine ja rööbastekitamine.

Marimetsa looduskaitseala hõlmab täielikult Natura 2000 võrgustikku kuuluvad Marimetsa-Õmma linnu- ja loodusalasid. Marimetsa sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on elustiku

mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine ja metsakoosluste kaitse-eesmärk on kasvukohatüübile iseloomuliku liikide koosseisu säilitamine.

Kultuuriväärtusi raialal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seotud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate raiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raie mõju keskkonnaelementidele:

Raiutav ala asub osaliselt Silgi oja veekaitsevööndis ja kalda piiranguvööndis. Raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, seega langi ulatuses mõju veerežiimile ei ole oluline. Veega seotud Natura kaitse-eesmärke ja muid alal esinevaid veega seotud kaitsealuseid loodusobjekte raietööd ei kahjusta. Raialal ei ole tuvastatud allikaid, allikalisi alasid ja karstivorme, sealhulgas maa-aluseid jõgesid. Seega raie ei mõjuta veerežiimi.

Välisõhk ja kliima- kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus- raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, seega ei mõjuta Natura kaitse-eesmärkide saavutamist ega muid raialal või selle mõjualas asuvaid looduskaitseobjekte.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele- raialal ei ole neid elemente ja kavandatud raie neid ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raie on ühekordne lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks kuu. Raie teostamise järgselt mõjud pöörduvad. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju. Natura kaitse-eesmärke ja muid alal esinevaid kaitsealuseid loodusobjekte raietööd ei mõjuta.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Lageraie on kavandatud Marimetsa-Õmma loodus- ja linnualaga piirneval alal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile.

Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Marimetsa looduskaitseala ega Marimetsa-Õmma linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi² järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande³ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel enam rohkem väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandatud raialal ei ole Marimetsa-Õmma loodus- ja linnuala kaitse-eesmärgiks olevaid loodusdirektiivi metsaelupaikasid ega liikide elupaiku.

Lageraie eraldisel 9 piirneb Marimetsa-Õmma linnu- ja loodusala. Piirneval alal kavandatud raie mõjualas on kaljukotka elupaik, mis on Marimetsa-Õmma linnuala kaitse-eesmärgiks. Kaljukotka kaitse tegevuskava⁴ järgi eelistab kaljukotkas pesitsemiseks suurte loodusmassiivide soolasid, kus pesa rajatakse tavaliselt soosaare või -serva metsa. Toitumisel kasutatakse pesapaigast kuni 5 km raadiuses lagedaid (pool)looduslikke biotoope, milleks valdavalt on lagesoo, harvem mõni teine tüüp – näiteks luht. Raie- ja soola vahel jääb mets ning seega ei piirne raieala kaljukotka pesitsemis- ja toitumisel sobiliku alaga. Pesa jääb raialast 3,7 km kaugusele. Seega ei mõjuta raie kaljukotka pesitsemist ega toitumist.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri määrusega „Metsa majandamise eeskiri“.

Kuna kavandatud raieala mõjualas ja raialal ei asu lisaks eelpool käsitletule muid Marimetsa-Õmma linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaiku ega liikide elupaiku, siis kavandatud raietegevus Marimetsa-Õmma linnu- ja loodusala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatud raie ei mõjuta ebasoodsalt Marimetsa-Õmma linnu- ja loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

²Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätet (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

³ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

⁴ „Kaljukotka kaitse tegevuskava“ kinnitatud Keskkonnaameti 03.12.2018 korraldusega nr 1-1/18/300

Kavandatud lageraie piirneb Marimetsa looduskaitseala Marimetsa sihtkaitsevööndiga. Mõju kaitseala kaitse eesmärkidele, mis kattuvad Marimetsa-Õmma linnu- ja loodusala kaitse eesmärkidega, on käsitletud p 3.3.1.2.

Lisaks eelnevalt käsitletule paikneb kavandatud lageraie eraldisel 9 väga väikses osa (0,02ha) metsise piiritletud elupaigas. Metsis kuulub Eesti kaitstavate liikide II kaitsekategooriasse ja on määratud Euroopa Nõukogu linnudirektiivi I lisa liikide hulka. Euroopa Nõukogu linnudirektiivi kaitse kohta I lisas nimetatud liikide, mis on ühtlasi I või II kategooria kaitsealused liigid, kaitse on Marimetsa looduskaitseala kaitse-eesmärgiks.

Metsis pesitseb mängupaiku ümbritsevatel aladel vähemalt kuni 3 km raadiuses; sealsed elupaigad on tihedamad ja soisemad, kusjuures pesa võib asuda ka raiesmikul. Oluline elufaas on tibude toitumisperiood juunis, mil liik vajab ohtra puhmarindega metsi.

Metsise kaitse tegevuskavas on käsitletud lageraiete mõju mängualadele. Metsisele mõjub negatiivselt vana metsa osakaalu vähenemine. Raieala asub väljaspool metsise mänguala.

Pesitsusaegsed raied võivad viia pesitsuse ebaõnnestumiseni.

Kavandatud lageraie eraldisel 9 ei kahjusta ülemäära metsise elupaigaks sobivat maastikku, kuid pesitsusaegsete häiringute vältimiseks on raietegevusele elupaigas vajalik seada ajaline piirang 01.04 kuni 15.07.

Sel perioodil metsise elupaigas raietöödest hoidumine aitab tagada eduka pesitsemise.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, kaitsekorralduskavaga ja Marimetsa looduskaitseala kaitse-eeskirjaga, looduskaitse-, vee- ja metsaseadusega, ja eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Looduskaitseaduse § 55-st tulenevalt on raiete tegemisel tingimuseks ajaline piirang teostada tööd väljaspool lindude pesitsusaega.

Suuremate pinnasekahjustusteta on võimalik raietöid (sh puidu kokkuvedu) teha külmunud või kuivalt pinnaselt.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4. Eelhinnangu järeldus

Kavandatud raietel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana Looduskaitseaduse § 55 lg-st 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Marimetsa-Õmma loodus- ja linnualade, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.

2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.

3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.

4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Eelhindamise otsus on Ametlikes Teadeannetes.

Eelhinnangu koostaja:

Pille Kaisel

peaspetsialist

metsaosakond